

Beste vogelaars,

We kennen in Nederland een vijftal vogels die “zwaluw” in hun naam hebben. De **Boerenzwaluw** (je weet die broedt bij de boerderij!), de **Huiszwaluw** (die tegen de huizen broedt), de **Oeverzwaluw** (die in wanden en oevers in de buurt van water broedt). Dan hebben we nog de **Gierzwaluw** (die in holtes in muren en onder dakpannen broedt) en de **Nachtzwaluw** (die in open bossen op de grondt broedt). De eerste drie soorten horen tot de echte zwaluwen. De laatste twee zijn helemaal geen familie van de zwaluwen, ook al deler ze de naam.

Al 25 jaar worden elk jaar in onze gemeente de nesten van de Huiszwaluwen en de Oeverzwaluwen geteld. Beide zijn kolonievogels. Echter de Oeverzwaluwen broeden veel dichterbij elkaar dan de Huiszwaluwen. Die laatste broeden in Nederland in kleine kolonies. In Spanje zag ik ooit een kerk waar wel 250 nesten waren en die nesten waren ook onder elkaar geplakt. Helaas is niet iedereen blij met een Huiszwaluw die nestelt. Het geeft overlast want de vogels poepen en dat is niet prettig, vindt men. Een plankje onder het nest kan dit verhelpen!

Jan van de Laar is al jaren degene die samen met Marion den Boer het meeste telwerk verricht en de gegevens aan mij aanlevert. Jan weer dank daarvoor. Ook de anderen die Jan geholpen hebben: dank, dank, dank, Alle gegevens zijn ook opgevoerd in de database bij Sovon.

In het buitengebied van Leende telt Roel Winters.

Roel bedankt weer.

Huiszwaluwen

De nesten van de huiszwaluwen bevinden zich op diverse bekende plekken in de gemeente. De aantallen nesten schommelen de laatste rond de 150. In 2019 151 nesten. 2009 was een topjaar met 216 nesten. 2021 was een slecht jaar met slechts 148 nesten. Driekwart van het aantal nesten van 2020.

De meeste vogels nestelen in het buitengebied van Leende in het telgebied van Roel. Roel heeft een huiszwaluwtil geplaatst en had dit jaar 22 nesten.

De gegevens

jaar	94	95	96	97	98	99	100	1	2	3	4	5	6	7	8	9	110	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
totaal	31	32	35	24	76	112	126	177	194	181	156	203	87	111	178	216	165	141	149	143	126	100	104	152	157	199	196	148	
Heeze																													
Ginderover 54	2	4	1	1	1	1	3	2	5	5	3	3	3	3	5	5	4	1	1	1	1					4	7	5	7
Ginderover 55	1	1	1	1	3	3	4	4	2			1	4	4	5	6	6	4	6	6	4	3	2	5	3	7	9	3	
Ginderover 57												2				5	5	2	3	1								1	
Ginderover 57a	1	2	4	2	3	3	3	2	3	4	2	3		3	2	4	4	3	1	2	3	2	2	3	6	6	6	4	
Somerenseweg 8														3	2	1		1		1	1								
Somerenseweg 16														2	4	6	4	2			1	1							
Somerenseweg 17																2	2	1	1										

Somerenseweg 19													2	2		2	1	1															
Somerenseweg 21													2																				
Somerenseweg 22		1		1	1	1	1	1	2	2	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1										
Somerenseweg 24							1	1																									
Somerenseweg 29																							1										
Somerenseweg 33						1																		1									
Somerenseweg 39																						1	1	1	1			1					
Somerenseweg 56				2	2		1	2	2	4	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1								
De Waarden 7		1	1	1	2	1	2	2	2		1	1	1	1	1	1	1	1															
De Waarden 30														1	1	1	2	3															
De Waarden 44														1	1	1																	
Sterkselseweg 13													3	5	5	4											3	3	4	2			
Sterkselseweg 17		1		1		1		1																									
Sterkselseweg 19																																	
Sterkselseweg 18		1																								1	1						
Sterkselseweg 20																1	1	1	1	1	1							1	2	1	2		
Sterkselseweg 22											1	2			1	1	1									1	1	1	1	0			
Sterkselseweg 26		1																							1						0		
Sterkselseweg 29									2	2	1	2	2	2			1	1	2	2									1	0	0	0	
Heipolderstraat 1														1	1			1	1	2	2												
Heipolderstraat 3		1		1		1		1	1																								
Heipolderstraat 5																1	2																
Heipolderstraat 2																																	
Heipolderstraat 2a																1	1	1															
Heipolderstraat 4							1	2	1	2	3	3	1		1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	6	3	3	
Heipolderstraat 8		1	1	2	1	4	6	7	6	6	8	2	2	2	2	3	2			1	8	1											
Heipolderstraat 10		2	2	2	1						1	1	1	2	3	2	3	2	3	2	3	2								1	0	0	
Heipolderstraat 13a									1						1	1	2	1	1														
Heipolderstraat 19								1	2	2	2																						
Heipolderstraat 23																	2																
Heeze		11	12	12	8	14	20	26	21	26	27	19	22	18	35	34	59	51	32	27	33	19	10	10	16	24	33	31	23				
Leende																																	
Dorpsstraat 13						1						1	1	1	4	5	5	8	8	8	5	8	9	3	4	3	6	5	5	9	6		
Dorpsstraat 6																					3	3	2										
Dorpsstraat 68					2	1													2	2	2	1		1		1	2	1	1	2	0		
Dorpsstraat 74												1	1	1	1					1	1	1	1										
Dorpsstraat 93												1			1	1	1	1	1	1	1												
Lindenlaan 1						1																											
Lindenlaan 7					2	1													1	1	1									1	1		
Irislaan 5																1			2	2	2												
Irislaan 2																			1	1													
Irislaan 22																																	

Irislaan 24															1	1	1														
Irislaan 26																	1	1								1					
Schoolstraat 4														1																	
Schoolstraat 53																											3				
Leende	20	20	23	16	27	39	49	40	48	50	36	45	10	7	10	14	20	18	17	9	5	5	4	8	6	6	12	7			
Buitengebied Leende																															
Valkenswaardseweg 54					8	5	5	1																							
Valkenswaardseweg 46									36	51	35	6	68	7	7	51	43	4	23	27	39	37	4	19	14	34	35	35	42		
Valkenswaardseweg 29F																				9					23						
Paaldijk totaal									31	27	28	29	24	17	26	27	28	21	6	5	14	13	15	12	17	17	21	20	25		
Strijperdijk 13										1																					
Strijperstraat totaal									1	1	1	16	2	2	2	27	38	38	36	36	27	38	34	32	37	43	37	32	22		
Ulkendonken 2a										4	5	6	8																		
Ulkendonken 4																11	12	15	15	12	11	6	1	17	12	25	24	33	32	16	
Maarheezerweg Zuid 7																					3										
Maarheezerweg zuid 1											1	2	8	8	12	13	11	13	13	14	13	15	15	12	9	7	12	13			
Maarheezerweg zuid 16										5	5																				
Burg. Vogelslaan 2																	1														
Til Langakkers																											27	22			
Buitengebied Leende	0	0	0	0	8	5	5	70	79	73	62	102	42	54	129	138	89	90	104	100	102	85	90	128	127	160	153	118			
Sterksel																															
Valentijn 29					1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	1	1	1	1	1	
Valentijn 35											1	1				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						
Valentijn 49																						1	1	1	1	1	1	1	0		
Valentijn 53																								1							
Kanhoeve 45							1	1	1	1		1		1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1		
Schutboei 9																						1	1	1	1	1	1	1	0	0	
Schutboei 11																1	1	2	7	2	2	3	3	4	5	5	8	8	8		
Schutboei 13					1	1	1	1		1		1	1	1	1	1	1	2							1	1	1	0	0		
Schutboei 15					1		2	2		1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2			1	1	2	3	1	1		
Schutboei 18															2	1	1						1	3	1	2	3	2	1	2	
Schutboei 21					1		1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2		2	2	0	0		
Pastoor P. Thijssenlaan 11																															
Pastoor P. Thijssenlaan 12					2		1																								
Pastoor P. Thijssenlaan 13					1	2	1	1	1	1	2	1	1										2	1							
Pastoor P. Thijssenlaan 14					1	3	3	2	2		3																				
Pastoor P. Thijssenlaan 21					1			1	1		1	2	2	2	2						1	1	1	2	2	1					
Pastoor P. Thijssenlaan 36						2	2	1	3	1	2		1	2	2	3	1	2					1	1	1						
Pastoor P. Thijssenlaan 38					1			1	1			1	1	1	3	1	1	2				3	2			1	1				
Pastoor P. Thijssenlaan 40					1		2		1	1	2	3									1	1	1			2	2	1	2	1	1
Pastoor P. Thijssenlaan 42					2	2		1	1	1	3	3	2	2	4	5	5	7	6	7						1	1		1		
Pastoor P. Thijssenlaan 44								1	2	2		1	1	2												1					

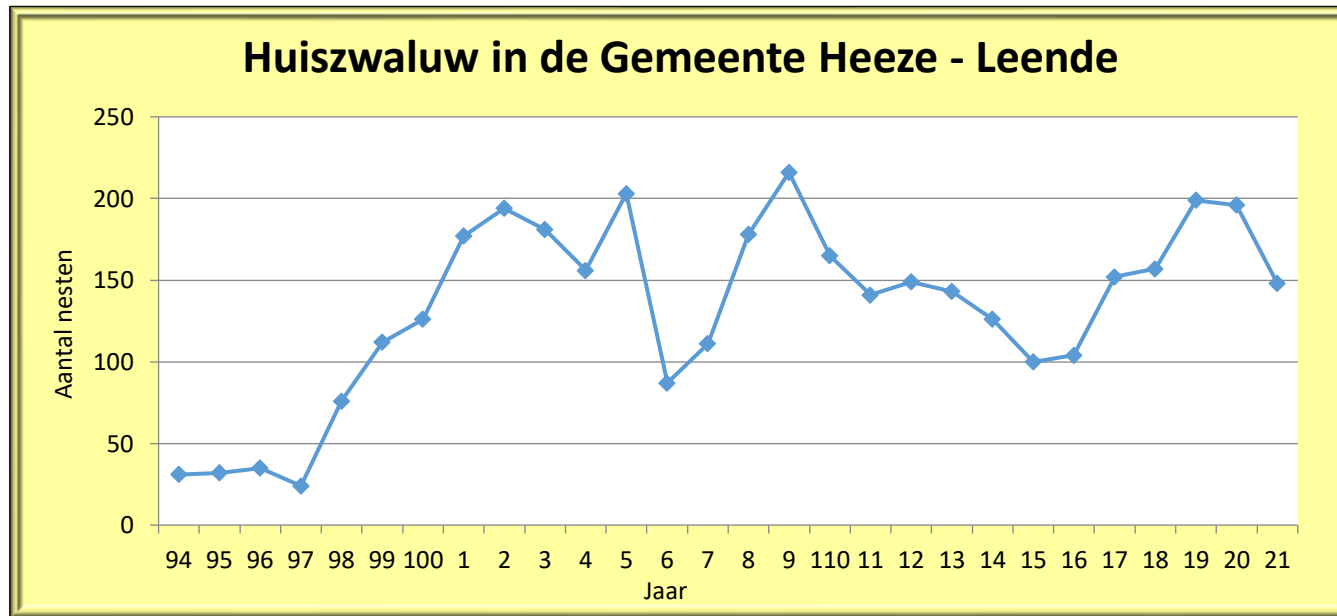

Pastoor P. Thijssenlaan 46					3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	6	2	8	7	7	6	5	4	3	3	
Pastoor P. Thijssenlaan 48	1								1			1																	
Pastoor P. Thijssenlaan 50											1										1	1	1	1	1	1	1		
Pastoor P. Thijssenlaan 52	1																				2	2	2	1	2				
Pastoor P. Thijssenlaan 54	3	2	2				5	6	5	1																			
Til Past. Tijssenslaan Noordman																						3		1	1			3	
Laathof 8																												1	
Averbodeweg 1							1	1			1	1						1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Averbodeweg 6a																													
Averbodeweg 9																												1	
Averbodeweg 10	1	1					1	1	1												1	1	1				1	0	
Sterksel	0	0	0	0	19	18	21	19	22	18	23	21	17	18	22	23	16	30	22	26	36	29	30	32	29	29	19	21	
Buitengebied Sterksel																													
Ronde Bleek 4					3	4	1																						
Ronde Bleek 4a							1																						
Ronde Bleek 8					5	8	3																						
Turfven 9							17	21	27	18	12	15	13	15	13	4	4	4											
Turfven 2										1	1	1																	
Buitengebied Sterksel	0	0	0	0	8	30	25	27	19	13	16	13	15	13	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal Gem. Heeze-Leende	31	32	35	24	57	94	106	159	173	165	134	184	87	111	178	216	165	141	149	143	126	100	104	152	157	199	196	148	

De Til aan de Pastoor Thijssenlaan krijgt het komende jaar een nieuwe plek. We hopen dat dit meer nesten op zal leveren.

In grafiekvorm de gegevens nog eens:

Oeverzwaluwen

Oeverzwaluwen maken hun nesten in schuine zand of kleiwanden. Op een aantal plekken zijn hier speciale wanden voor gemaakt en dat werkt meestal erg goed. Langs rivieren en beken broeden ze in de steile oevers. In Sterksel broeden ze in een zanddepot.

Het aantal oeverzwaluwnesten in de kolonie in het buitengebied van Sterksel is erg afhankelijk van de werkzaamheden die plaats vinden in het zanddepot. Wanneer de wanden in de winter worden afgegraven dan zijn er veel nesten. De laatste jaren is er erg weinig activiteit in het zanddepot en zijn er weinig nesten. In voorgaande jaren waren op korte afstand van elkaar een grote en enkele kleinere kolonies. Nadat de eigenaar onderhoud heeft gepleegd (bedankt Jan Kursten) aan de wand waren er dit jaar weer 180 nesten (in 2018 géén!). We hopen uiteraard dat de stijgende lijn zich voort blijft zetten.

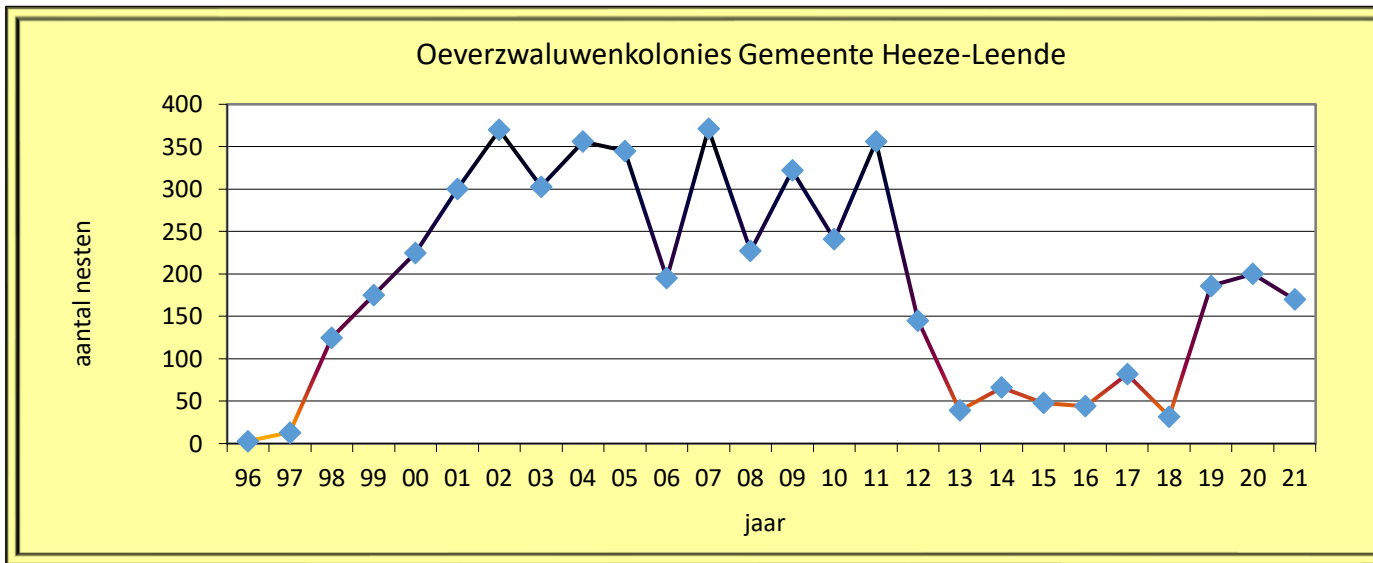
Roel Winters is erg actief in het scheppen van broedgelegenheden. Hij heeft enkele jaren geleden een oeverzwaluwwand aangelegd. Met stijgend resultaat. Dit jaar 30 nesten. Het lage aantal komt doordat er geen onderhoud aan de wand heeft plaats gevonden. Er was een zeer zeldzaam bijtje aangetroffen en dat krijgt volledige bescherming.

De gegevens

jaar	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
totaal	3	13	125	175	225	300	370	303	356	345	195	371	227	322	241	356	145	39	66	48	44	82	32	186	200	170	
Ronde Bleek 2 (1)	3	13	125	175	225	300	370	296	329	298	174	341	172	243	241	356	145	0	66	0							
Ronde Bleek 2 (3)										20										48	44	70		96	180	140	
Beistputten																									20	0	
Vlaamseweg tegenover nr 5													55	79	0	0		39	0								
Leende de Langakkers																							12	32	90	30	
Totaal buitengebied Sterksel	3	13	125	175	225	300	370	303	356	345	195	371	227	322	241	356	145	39	66	48	44	82	32	186	200	170	

In grafiekvorm de gegevens nog eens:

Gierzwaluwen

Gierzwaluwen horen – ondanks de naam – niet tot de zwaluwenfamilie. Ze ook niet verwant. Voor deze soort die al jaren in Heeze op enkele locaties broedt zijn aan het einde van de winter een aantal nestkasten extra opgehangen. Ook zitten er al jaren gierzwaluwpannen op het dak van het gemeentehuis. Of de soort ook min in Leende of Sterksel broedt is mij niet bekend.

Het zou fijn zijn wanneer er een of personen zijn die de locaties in Heeze twee keer per jaar zouden willen controleren op bewoonde nesten. Wie oh wie?

Nachtzwaluwen

Ook de Nachtzwaluwen horen niet tot de zwaluwfamilie en zijn niet verwant. De Nachtzwaluwen worden jaarlijks geteld op de Strabrechtse Heide en op de Groote Heide. De telgegevens worden in andere verslagen verwerkt.

Geert Engels

geert@engels-snoeijen.com